

N:o 17.

Ank. till Riksd. Kansli den 17 Mars 1885, kl. 3 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition med förslag till Lag angående ändring i 9, 51 och 52 §§ Konkurslagen, dels ock enskild motion med förslag till Lag om s. k. afveckling medelst administration af gäldbunden köpmans bo.

Lag-Utskottet afgifver härmed utlåtande öfver den af Kamrarne till Utskottet hänvisade Kongl. propositionen med förslag till Lag angående ändring i 9, 51 och 52 §§ Konkurslagen, äfvensom i sammanhang härmed öfver en af Första Kammaren till handläggning af Utskottet öfverlemnad enskild motion med förslag till Lag om s. k. afveckling medelst administration af gäldbunden köpmans bo.

Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda, under den 9 sistlidne Januari till Riksdagen aflättna proposition har följande lydelse:

»Med öfverlemnande af de i Statsrådet och Högsta Domstolen i ärendet hållna protokoll, vill Kongl. Maj:t härmed jemlikt 87 § Rege-
ringsformen hafva i nåder föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Lag angående ändring i 9, 51 och 52 §§ Konkurslagen.

Härigenom förordnas, att nedannämnda paragrafer i Konkurslagen den 18 September 1862 skola erhålla följande förändrade lydelse:

9 §.

Vid konkursansökning foge gäldenär uppteckning å boets egendom och gäld, med uppgift å borgenärens namn och hemvist, så ock å de böcker och handlingar, som boet röra; och vare uppteckningen med edsförpligtelse underskrifven. Är ej bouppteckning bifogad, eller uppstår konkurs i följd af borgenärs yrkande och aflemnar ej gäldenär vid förklarings afgifvande bouppteckning; varde, i stad af rätten och å landet af domaren, förordnande genast meddeladt magistratsperson, kronofogde, länsman, rättens betjent eller annan lämplig person att uppteckningen utan dröjsmål förrätta; och åligge gäldenären att allt, som till boet hör, under edsförpligtelse redligen uppgifva. Kan ej fullständig uppteckning genast ske, bör skriftlig uppgift å borgenärerne och deras hemvist rätten eller domaren ofördröjligen tillställas.

Då konkurs uppstått, varde förordnande genast meddeladt person, som nu nämnd är, att gäldenärs böcker och andra handlingar, som hans rörelse angå, under försegling sätta eller i förvar taga, så ock, der rätten eller domaren så nödigt anser, att låta konkursboets kända egendom under säker vård hållas och boets angelägenheter bevakas, intilldess, såsom framdeles sägs, gode män utsedde blifvit. Är ej bouppteckning af gäldenären ingifven, varde förordnande, på sätt nyss nämndt är, alltid meddeladt. På yrkande af gäldenären eller någon af borgenärerne ege rätten eller domaren att, i stället för förordnande, hvarom nu är nämndt, uppdraga åt en eller flere skicklige män att boet jemte de böcker och handlingar, som nämnda äro, omhändertaga och med den befogenhet, som tillkommer gode män, boet förvalta, intilldess gode män utsedde blifvit.

Varder annan än den, som domare- eller tjensteed aflagt, till förrätningsman enligt denna § förordnad; svärje inför rätten eller domaren, att han det uppdrag redligen fullgöra skall; och hafve sedan samma pligt och njute lika skydd, som enligt lag tillkommer dem, hvilka rättens ärenden gå.

51 §.

Fast egendom må ej annorledes än å offentlig auktion säljas, der ej alla vid sammankomsten närvarande borgenärer, så ock gäldenären,

dertill samtycka. Är sådan egendom för gäld in-tecknad, då må försäljning utom offentlig auktion ej ske, der ej de in-teckningshafvare, hvilkas rätt må vara deraf beroende, bifall dertill lemnat; sker försäljningen å auktion, varde de in-teckningshafvare, som kände äro, dertill kallade. Ej må å sådan auktion egendom säljas under in-teckningarnes värde, sammanlagdt med det belopp, som med för-månsrätt framför desamma enligt lag bör ur egendomen utgå, der ej borgenärerne i den ordning 59 och 60 §§ stadga, så ock de in-teckningshafvare, hvilkas rätt är deraf beroende, till den försäljning bifall lemna. Kan försäljning sålunda ej ske, ega borgenärerne hos vederbörande myndighet äska försäljning i den ordning, som om fast egendom, den der utmätt blifvit, särskildt är stadgad.

Lös egendom må ej heller säljas annorledes än å auktion, den der blifvit lagligen kungjord, der ej borgenärerne i den ordning, som i 59 och 60 §§ stadgas, besluta, att egendomen eller någon del deraf må säljas under hand, samt rättens ombudsman efter gäldenärens hörande dertill lemna bifall. Lös egendom, deri borgenär har pant-rätt eller annan för-månsrätt, som endast i viss egendom gäller, må ej i något fall utan hans samtycke säljas utom auktion.

52 §.

Sedan afgjordt är, att ackord ej kommer till stånd, skall försäljning af boets egendom, så fort ske kan, ega rum, der ej borgenärerne besluta uppskof med försäljningen. Sådant uppskof må dock ej emot någon borgenärs eller gäldenärens vid sammankomst gjorda bestridande bestämmas till längre tid än ett år. Ej heller må sådant beslut lända till inskränkning i den rätt, i fråga om försäljning af egendom, som enligt lag tillkommer in-teckningshafvare eller borgenär, hvarom i 54 § sägs.

Väckes fråga om sådant uppskof, skola borgenärerne samman-kallas att öfver frågan besluta; skolande i kallelsen till borgenärs-sammanträdet utsättas, att dylik fråga å sammanträdet förekommer till afgörande.»

Uti den från Första Kammaren till Utskottet hänvisade, af Herr A. O. Wallenberg afgifna motionen, N:o 5, hemställes, på andragna skäl, »det Riksdagen för sin del behagade besluta en så lydande författning:

Lag om afveckling medelst administration af gäldbunden köpmans bo.

§ 1.

Önskar köpman, som instält sina betalningar, men om hvars försättande i konkurs yrkande ej blifvit väckt, att få sitt bo öfverlemnadt till *afveckling medelst borgenärernas administration*, gifve skriftlig framställning derom in till ordföranden i underrätten uti den stad, eller, å landet, till domaren i den ort, der gäldenär bör inför domstol svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet. Sådan framställning skall vara åtföljd af intyg från minst tre af hans borgenärer, att de ause afveckling medelst administration lämpligen böra ega rum. Vid inlagan foge gäldenären jemväl skriftlig uppgift å alla sina borgenärer samt deras hemvist, med åtecknadt intyg af tvenne trovärdige män, att uppgiften öfverensstämmer med gäldenärens böcker.

§ 2.

Har framställning om afveckling medelst administration så skett som nu är sagdt, skall rättens ordförande eller domaren genom kungörelse, den han låte ofördröjligen införa i allmänna tidningarne, kalla samtliga borgenärer att å viss dag, tidigast den tionde och senast den tolfte från det gäldenärens framställning ingafs, dagen för ingifvandet oräknad, sammanträda inför rätten för att deltaga i pröfningen af den gjorda framställningen. Alla af gäldenären uppgifna borgenärer skola derjemte om sammanträdet underrättas genom särskilda kallelsebref, dem rättens ordförande eller domaren låte till dem med posten ofördröjligen afsändas.

§ 3.

Rättens ordförande eller domaren meddele ock genast förordnande åt tvenne män, helst borgenärer, att förrätta uppteckning af boets till-

gångar och gäld samt att, med ledning af gäldenärens böcker och andra boet rörande handlingar, uppsätta skriftlig berättelse om boets tillstånd och anledningarna till obeståndet.

Bouppteckningen och berättelsen skola så skyndsamt uppsättas, att de kunna borgenärerna å sammanträdet föreläggas.

§ 4.

Domaren utsätte, för sammanträdet, urtima ting, der ej lagtima rättegångsdag infaller inom ofvannämnde tid efter ansökningens ingifvande.

§ 5.

Rättens ordförande eller domaren ege, ändock att han jäfvig är, vidtaga de åtgärder, som enligt bestämmelserna i föregående paragrafer på honom ankomma; annäle dock, der särskildt förordnande för annan tarfvas, jäfvet utan dröjsmål i hofrätten.

§ 6.

Vid sammanträdet föredrage rättens ordförande eller domaren gäldenärens ingifna framställning samt de öfriga handlingar, som saken röra. Härefter öfverlägga borgenärerna, under ledning af rättens ordförande eller domaren, huruvida afveckling medelst administration må af dem medgifvas, samt fatta härom beslut. Medgifva borgenärerna afveckling medelst administration, kommer sådan dock ej till stånd, med mindre rätten det tillstodjer.

§ 7.

Vid omröstning, huruvida afveckling medelst administration må af borgenärerna medgifvas, ege rösträtt rum allenast för fordran, som är i gäldenärens böcker upptagen eller som kan med skriftliga bevis omedelbart styrkas, och beräknas rösträtten efter fordringens belopp, sådant detta finnes upptaget i gäldenärens böcker eller kan på nyss

angifvet sätt omedelbart ådagaläggas. Finnes för någon fordran medgäldenär eller löftesman, ege de tillsammans med fordringsegaren röst, beräknad efter den fordran; kunna de sig ej förena, gälle borgenärens mening, der ej de andra honom utlösa eller för hans fordran ställa full säkerhet. Tvistiga frågor om rätt att i omröstningen deltaga skola under omröstningen, i mån som de uppstå, af rätten afgöras. Afveckling medelst administration skall anses vara af borgenärerna medgifven, derest minst fyra femtedelar af de röstande dertill samtyckt och dessa borgenärers fordringar tillsammans utgöra minst fyra femtedelar af samtliga de fordringsbelopp, för hvilka rösträtt utöfvas.

§ 8.

Finnes boets afveckling medelst administration vara af borgenärerna medgifven, skola borgenärerna välja tveune eller flere administratorer, dem det skall åligga, om afveckling medelst administration kommer till stånd, att förvalta boet samt ombesörja, att dettas tillgångar komma borgenärerna till godo enligt de grunder, som i konkurslagen äro bestämda. I sammanhang dermed ega borgenärerna besluta om arfvode och instruktion för administratorerna att vid deras förvaltning lända till efterrättelse.

§ 9.

Vid val af administratorer samt beslut om instruktion för dem gälle om rösträtt hvad ofvan i § 7 är sagdt. Såsom beslut gälle de borgenärers mening, hvilkas sammanräknade fordringar utgöra mera än hälften af de fordringsbelopp, för hvilka i omröstningen rösträtt utöfvas, så framt de borgenärer derjemte utgöra minst en fjerdedel af de röstande.

§ 10.

Härefter pröfve rätten, huruvida afveckling, som af borgenärerna medgifvits, må komma till stånd och gifve sitt utslag derom samma dag eller senast den följande.

§ 11.

Afveckling medelst administration må ej af rätten tillstädjas, der ej rätten, med hänsyn till boets ställning och beskaffenheten af gäldenärens affärsförhållanden, gäldenärens redbarhet, så ock de utsedda administratorernas duglighet och vederhäftighet, finner sådan afveckling lämpligen kunna tillstädjas.

§ 12.

Finner rätten ej skäl att tillstädja afvecklingen, förklare rätten i sitt utslag, att gäldenärens egendom skall till konkurs afträdas.

§ 13.

Har afveckling medelst administration kommit till stånd, men anse administratorerna, efter tagen närmare kännedom om gäldbundna boets ställning, afveckling utan konkurs overkställbar eller olämplig, göre derom anmälan hos rätten, som beslutar, att egendomen skall till konkurs afträdas. Administratorerna ansvarare för boets tillgångar, till dess de af konkursförvaltarne emottagas.

§ 14.

Öfver rättens beslut i de frågor, hvarom i det föregående nämnes, må ej klagan föras.

§ 15.

Göres, efter det framställning om afveckling medelst administration ingifvits och intill dess densamma blifvit pröfvad, eller der afveckling medelst administration kommit till stånd, under den tid den pågår, ansökan att gäldenärens egendom må till konkurs afträdas, varde den ansökan afslagen.

§ 16.

Emot bo under administration vare utan verkan hvad som, efter det gäldenärens framställning om afveckling ingafs, i utsökningsmål mot honom göres, der ej intecknings- eller panthafvare yrkar försäljning af egendom, hvori han förmånsrätt till betalning eger.

Är före den dag, då framställning om afveckling medelst administration ingafs, lösegendom utmätt, men ej försåld, och kommer afveckling medelst administration till stånd, upphöre Konungens Befallningshafvaudes eller utmätningmans befattning med den utmäta egendomen.

§ 17.

Har afveckling medelst administration blifvit tilländabragt, skall anmälan derom af administratorerna ofördröjligen göras hos rättens ordförande eller domaren. Under ingen förevändning må afveckling medelst administration fortgå längre tid än tolf månader, räknadt från den dag densamma kom till stånd, med mindre rätten dertill lemnar särskildt tillstånd.

§ 18.

Med köpmän förstås här en hvar, enskild eller bolag, som idkar eller under loppet af minst ett år innan framställning om afveckling medelst administration gjordes, idkat sådan handel eller drifvit sådan rörelse, hvaröfver, enligt hvad särskildt är stadgadt, man pligtig är att handelsböcker föra.»

Flerfaldiga gånger hafva tillförene förslag varit för Riksdagen framlagda om införande i vår lagstiftning af bestämmelser om s. k. afveckling medelst administration af gäldbunden köpmans bo.

I förut afgifna utlåtanden i denna fråga har Utskottet erinrat, att det egentligen är endast till England, man med något skäl kan

hänvisa, då man i främmande lagstiftning söker stöd för införandet hos oss af nämnda institut.

Emellertid gör hvarken 1869 års engelska konkurslag (32 & 33 Vict. cap. 71) — för hvars hufvudsakliga innehåll i hithörande delar Utskottet redogjort i sitt vid 1878 års riksdag afgifna utlåtande N:o 41 samt i utlåtandet N:o 34 vid 1879 års riksdag — ej heller den för närvarande, från och med den 1 Januari 1884 gällande *Bankruptcy Act* (46 & 47 Vict. cap. 52), i detta hänseende någon skilnad mellan köpmän och icke-köpmän.

I utlåtandet N:o 34 vid 1879 års riksdag lemnade Utskottet en framställning af de svåra missförhållanden, hvartill de i 1869 års act stadgade uppgörelseförfarandena gånge anledning, samt af åtskilliga bland de åtgärder, hvilka vidtogos för dessa missförhållandens afhjelpande. Dessa åtgärder hafva nu omsider ledt till utfärdande af 1883 års *Bankruptcy Act*.

Då det vid behandling af nu föreliggande frågor torde kunna vara af intresse att erfaras, huru i England förfarandet i hithörande delar blifvit ordnad genom den nyantagna konkurslagen, vill Utskottet därför lemna en redogörelse, hvilken dock måste inskränkas till hufvuddragen.

De missförhållanden, hvilka blefvo en följd af 1869 års act, söker 1883 års act att förebygga genom att dels hindra, att gäldenärens tillgångar åtgå till en, såsom förut var händelsen, ofta oredlig, vanligen oerhördt dyr förvaltning, dels ock genom att underkasta gäldenären en sträng undersökning beträffande hans föregående uppförande i sina affärer. Man har därför ställt hela förfarandet i fråga om konkurs under noggrann kontroll af en offentlig myndighet, *Board of Trade*, hvars främste man, kabinettsministern Chamberlain, sjelf förut affärsman i Birmingham, skall hafva hufvudsakliga äran och ansvaret för den nya lagen. Denna innefattar 170 särskilda artiklar jemte 5 dertill hörande *schedules* och upptager i den officiella författningssamlingen, *The Public General Statutes* för år 1883 ej färre än 61 sidor.

Acten gäller i hufvudsak endast för England, men icke för Skotland eller Irland (art. 2). Den gäller ej heller beträffande korporation eller beträffande bolag, association eller kompani, registrerad i enlighet med the *Companies Act* 1862 (art. 123).

Konkursansökan (*bankruptcy petition*) kan göras af gäldenären sjelf eller af någon eller några af hans fordringsegare, hvilkens eller vilkas fordringar uppgå till minst 50 pounds (art. 5, 6). Har gäldenären sjelf sökt att få afträda sin egendom, eller visas, der ansökningen

sker af borgenär, att emot gäldenären förekommer någon sådan, inom tre månader före ansökningens ingifvande inträffad, omständighet, hvilken i lagen är upptagen såsom tillräcklig anledning till konkurs (*act of bankruptcy*), och styrker gäldenären icke, att han är i stånd att betala sina skulder, fattar domstolen beslut (*receiving order*) att ställa gäldenärens egendom under offentlig förvaltning af en vid hvarje konkursdomstol utaf Board of Trade anställd, under dess inseende stående och inför detsamma ansvarig tjänsteman (*official receiver*) (art. 4, 5, 6, 7, 8). Derest domstol, till hvilken konkursansökan ingifvits, pröfvar sådant nödigt, kan domstolen, äfven innan receiving order meddelas, förordna den offentlige förvaltaren att vara interimförvaltare (*interim receiver*) af gäldenärens egendom eller viss del deraf (art. 10). På begäran af borgenär eger den offentlige förvaltaren, om för honom visas, att beskaffenheten af gäldenärens egendom eller rörelse eller borgenärernes allmänna intresse fordrar förordnande af särskild förvaltare (*special manager*) af egendomen eller affären, tillsätta en sådan för tiden tills god mau (*trustee*) blifvit utsedd och utrusta honom med den myndighet, som den offentlige förvaltaren finner skäl att honom anförtro. Sådan särskild förvaltare skall ställa säkerhet och göra räkenskap på sätt, som bestämmes af Board of Trade (art. 12). Från det ögonblick, domstolen gifvit receiving order, kan ingen borgenär, som hos konkursgäldenären har sådan fordran, som i konkurs kan göras gällande, med anledning af denna fordran mot gäldenärens person eller egendom, på annat sätt, än i konkurslagen stadgas, vidtaga några rättsliga åtgärder utan domstolens tillstånd och på de vilkor, densamma bestämmer; dock den rätt oförkränkt, som panthafvare kan ega att göra sig betäckt ur panten (art. 9). Sedan receiving order meddelats, skall gäldenären, inom tre dagar derefter, om den meddelats på hans egen begäran, men inom sju dagar, om den meddelats å borgenärs, till den offentlige förvaltaren aflemna uppgift på boets egendom och gäld (*statement of affairs*) (art. 16). Så snart lämpligt finnes efter förloppet af den tid, inom hvilken gäldenären har att aflemna bouppteckning, skall gäldenären inför domstolen underkastas offentligt förhör, som afser hans uppförande, handel och vandel samt tillgångar. Vid denna rättsförhandling, som kan vid särskilda tillfällen fortsättas, förhöres gäldenären å ed af domstolen, den offentlige förvaltaren och den borgenär, som så önskar, och sedan domstolen funnit, att tillräcklig undersökning skett, förklarar domstolen undersökningen afslutad, dock icke förr än efter borgenärernes första sammanträde (art. 17). Detta utlyses senast till fjortonde dagen efter receiving order af den offentlige förvaltaren ge-

nom kungörelse minst sju dagar förut i den officiella tidningen (*London Gazette*) och ett lokalblad samt genom afsändande, så fort ske kan, af särskilda kallelsebref till hvarje i gäldenärens bouppteckning upptagen fordringsegare. Kallelsebrefven skola vara åtföljda af ett summariskt sammandrag af bouppteckningen, hvilket tillika upptager anledningarne till betalningsinställelsen och de anmärkingar deröfver, den offentlige förvaltaren kan finna skäl att göra. Vid detta första sammanträde, dervid den officielle förvaltaren förer ordet, och som hålles i ändamål ej mindre att taga i öfvervägande, huruvida möjligen skeende framställning om ackord (*composition*) eller annan uppgörelseplan (*scheme of arrangement*) skall upptagas eller om gäldenären skall försättas i konkurstillstånd (*be adjudged bankrupt*) än äfven att i allmänhet träffa bestämmelser om hvad som bör åtgöras med gäldenärens egendom (art. 15 och the First Schedule), eller ock å sådant möte, hvartill det första ajournerats, kunna nu borgenärerne genom minst enkel majoritet i antal af de vid mötet personligen eller genom fullmakt närvarande och i frågan röstande fordringsegare, derest denna majoritet tillika representerar minst tre fjerdedelar af de röstades samfälda fordringsbelopp (*special resolution*), besluta att till vidare pröfning upptaga framställt förslag vare sig om ackord eller annan plan för uppgörande af gäldenärens affärer. Varder sådant beslut fattadt, sammankallar den offentlige förvaltaren genom kallelse, lemnuande minst sju dagars frist samt åtföljd af tillkännagifvande om hufvudgrunderna för uppgörelseförslaget och af den offentlige förvaltarens yttrande deröfver, ett nytt borgenärsmöte, hvilket dock icke må hållas förr än förhöret med gäldenären blifvit afslutadt. Bifalles då förslaget af minst enkel majoritet i antal af samtliga de fordringsegare, som behörigen styrkt sina fordringar, och representera de bifallande derjemte minst tre fjerdedelar af det styrkta fordringsbeloppet i dess helhet, är förslaget af borgenärerne slutligen antaget. Till detta senare sammanträde kan hvarje borgenär, som styrkt sin fordran, äfven skriftligen i närmare föreskrifven form och inom föreskrifven tid hos den offentlige förvaltaren tillkännagifva sitt bifall till eller afslag å framställningen om ackord eller annan uppgörelseplan; och, vid sålunda tillkännagifven mening, skall borgenären anses närvarande å mötet samt hans afgifna röst medräknas vid omröstningen å detsamma. Sedan förslag om ackord eller annan uppgörelseplan sålunda är af borgenärerne slutligen antaget, kan antingen gäldenären eller den offentlige förvaltaren derå begära domstolens stadfästelse, och skall då underrättelse om tiden för ärendets handläggning inför domstolen lemnas hvarje borgenär, som styrkt sin fordran. Domstolen skall, före sin pröfning, in-

hemta yttrande af den offentlige förvaltaren om villkoren för uppgörelsen och om gäldenärens uppförande samt taga kännedom om de invändningar, som må af borgenärer framställas mot uppgörelsen. Finner domstolen, att bestämmelserna icke äro skälige eller icke beräknade att lända till fördel för borgenärerne i allmänhet, eller är sådant fall för handen, då domstolen, derest gäldenären vore försatt i konkurstillstånd, hade sig i lagen ålagdt att neka honom frikallelse från vidare kraf (*discharge*), är domstolen *skyldig*, och, om sådana omständigheter bevisas, hvilka enligt lagen skulle i sådant fall berättiga domstolen att neka, endast med vilkor gifva eller uppskjuta frikallelse från vidare kraf, har domstolen efter fri ompröfning *rätt* att vägra stadfästelse å ackordet eller uppgörelseplanen. Ett af domstolen fastställt ackord eller en fastställd uppgörelseplan är bindande för alla borgenärer i konkursen. Bestämmelserna i ackordsaftal eller uppgörelseplan kunna på anhållan af någon, som häri eger intresse, bringas i verkställighet genom åtgärd af domstolen. Om gäldenären brister i afbetalning, grundad på ackord eller uppgörelseplan, eller om domstolen, på grund af tillräcklig bevisning, finner, att ackord eller uppgörelseplan icke kan, till följd af rättsliga svårigheter eller annan anledning, fortgå utan orättvisa eller otillbörligt uppskof för borgenärerne eller gäldenären, eller att domstolens fastställelse vunnits genom bedrägeri, kan, på anhållan af borgenär, domstolen, om den så finner för godt, sätta gäldenären i konkurs och annullera ackordet eller uppgörelseplanen; dock utan att härigenom beröres giltigheten af försäljning, disposition eller betalning, som rätteligen skett, eller af handlingar, som vederbörligen egt rum på grund eller till följd af ackordet eller uppgörelseplanen. Ackord eller uppgörelseplan får icke af domstolen fastställas, derest den icke sörjer för betalning med förmånsrätt för de fordringar, som i konkurs skulle utgå med dylik rätt (art. 18).

Då 18 art. 12 mom. af lagen innehåller, att, om under eller i följd af ackord eller annan plan för uppgörelse en god man (*trustee*) tillsättes att förvalta gäldenärens egendom eller sköta hans affär, för sådan trustee skola gälla de angående trustee i konkurs meddelade bestämmelser, samt mom. 13 af samma artikel stadgar, att lagens bestämmelser om egendoms förvaltning i konkurs äfven skola vara tillämpliga å egendoms förvaltning på grund af ackord eller annan uppgörelseplan, så vidt fallets beskaffenhet och bestämmelserna i ackordet eller uppgörelseplanen det medgifva, torde här böra något redogöras för hufvudgrunderna i lagens stadganden om trustee och egendomsförvaltning i konkurs.

Blifver, efter första borgenärsmötet — förr kan det icke ske — gäldenären försatt i konkurs, ega borgenärerne genom beslut, fattadt med minst enkel majoritet af de personligen eller genom fullmakt å mötet närvarande och i frågan röstande borgenärers samfälda fordringsbelopp (*ordinary resolution*) tillsätta en lämplig person, vare sig borgenär eller icke, att vara god man (*trustee*) beträffande konkursgäldenärens egendom, eller ock kunna de öfverlemna tillsättandet af sådan god man åt det uppsigtsråd, hvarom nedan förmäles. God man skall, på föreskrifvet sätt, ställa säkerhet, som godkännes af Board of Trade, hvilken, myndighet, om den godkänner säkerheten och icke finner skäl att göra invändning mot tillsättningen på den grund, att den icke i god tro skett af erforderlig majoritet, eller att den tillsatte icke är lämplig att handla som god man, eller att hans förbindelse med eller förhållande till gäldenären eller dennes egendom eller till någon särskild borgenär för honom innebär svårighet att handla opartiskt i borgenärernes allmänna intresse, lemnar bevis öfver tillsättningen. Gör Board of Trade sådan anmärkning, som ofvan är nämnd, skall densamma dock, om borgenärerne med majoritet i fordringsbelopp derom fatta beslut, hänskjutas till afgörande af High Court (art. 21). Borgenärerne ega att, å första eller något följande borgenärsmöte, genom *ordinary resolution* tillsätta ett uppsigtsråd (*committee of inspection*) af minst tre, högst fem personer bland de till rösträtt berättigade borgenärer och dem, som från sådana hafva generella fullmakter, för att hafva inseende öfver gode mannens förvaltning af konkursboet. Uppsigtsrådet skall sammanträda minst en gång i månaden (art. 22). Äfven efter det gäldenären blifvit dömd i konkurs, kunna borgenärerne när som helst på förut beskrifvet sätt besluta om antagande af framlagdt förslag till ackord eller uppgörelseplan samt kan domstolen fastställa dylikt af borgenärerne antaget förslag (art. 23).

Gode mannen förvaltar och tillgodogör konkursboet gäldenärens egendom samt eger att, under iakttagande af de närmare bestämmelser, lagen innehåller, försälja egendomen i dess helhet eller delvis, å offentlig auktion eller genom enskildt aftal (art. 56). Med uppsigtsrådets medgifvande kan han äfven fortsätta gäldenärens rörelse, så vidt sådant erfordras för ett fördelaktigt afvecklande af densamma, göra sådan kompromiss eller annan uppgörelse, som synes lämplig, med fordringsegare, eller person, som gör anspråk att såsom sådan anses (art. 57), samt äfven sätta gäldenären sjelf att hafva inseende öfver förvaltningen af konkursegendomen eller del deraf, eller att för borgenärernes räkning fortsätta rörelsen, och att i annat afseende vara behjelp-

lig vid förvaltningen af egendomen på sådant sätt och sådana vilkor, som gode mannen föreskrifver (art. 64). Gode mannen skall då och då till allmänna möten sammankalla borgenärerne för att erfara deras önsknigar med afseende å konkursförvaltningen, likasom han är skyldig att sammankalla dem till sådant möte, om vid ett föregående möte borgenärerne så beslutit, eller om borgenärer, representerande minst en fjerdedel af fordringsbeloppet, skriftligen det begära. De beslut, borgenärerne eller uppsigtsrådet fatta om förvaltningen, skall gode mannen ställa sig till efterrättelse (art. 89). Finner sig gäldenären eller någon af borgenärerne eller annan person kränkt i sin rätt genom någon handling eller beslut af gode mannen, eger han hänvända sig till konkursdomstolen (art. 90).

Första utdelningen skall gode mannen verkställa inom fyra månader efter första borgenärsmötet, derest han icke kan för uppsigtsrådet styrka, att tillräcklig anledning förekommer att uppskjuta sådan utdelning till senare datum, och följande utdelningar skola, derest icke särskilda hinder möta, verkställas med mellantid, icke öfverstigande sex månader (art. 58). Öfver åtgärderna i konkursen skall gode mannen föra protokollsbok, hvilken skall vara tillgänglig för hvarje borgenär (art. 80). Utan tillstånd af Board of Trade få icke inflytande medel insättas å annat ställe än å den i Englands Bank öppnade räkning för konkursmedel (*Bankruptcy Estates Account*), å hvilken räkning beloppen skola inom viss tid insättas (art. 74). Gode mannen skall å tider, som bestämmas, men minst två gånger om året till Board of Trade ingifva räkenskap öfver inflytande och utgående medel, hvilken räkenskap derstädes granskas, för hvilket ändamål gode mannen skall lemna de upplysningar och verifikationer, som Board of Trade må begära (art. 78). Minst en gång om året skall gode mannen till Board of Trade ingifva redogörelse enligt gifna bestämmelser för de i konkursen vidtagna åtgärder, hvilken redogörelse granskas i Board of Trade, som för hvarje förseelse i förvaltningen kan ställa gode mannen till ansvar (art. 81). Efter fulländandet af sitt uppdrag skall gode mannen aflägga slutredovisning inför Board of Trade, som efter granskning af denna jemte de anmärkningar, som af någon, hvars rätt den berör, deremot göras, lemnar eller vägrar ansvarsfrihet (*release*), dock under möjlighet af appell till High Court (art. 82).

Borgenärerne kunna, när helst de det önska, genom ordinary resolution, fattad å ett för ändamålet med minst sju dagars frist sammankalladt möte, afsätta en af dem utsedd god man och tillsätta en annan, och likaledes kan Board of Trade, när helst denna myndighet

finner skäl härtill förekomma, afsätta en af borgenärerne utsedd god man, dock att, om borgenärerne genom ordinary resolution ogilla afsättningen, gode mannen eller borgenärerne kunna appellera till High Court (art. 86).

Konkurs afslutas sålunda, att, dock i alla händelser först sedan gäldenären undergått det förut omförmälda förhöret, konkursdomstolen efter ansökan och inhemtande af yttrande öfver gäldenärens uppförande och affärer af den offentlige förvaltaren, gode mannen och de borgenärer, som för ändamålet på kallelse infinna sig, förklarar gäldenären fri från vidare kraf (*order of discharge*), ovilkorligen eller med vilkor. Såsom sådant vilkor kan domstolen föreskrifva, att gäldenären låter dom öfvergå sig för det fordringsbelopp, som ännu icke guldits (art. 28). Genom order of discharge blir annars, med några undantag, gäldenären fri från alla fordringar, som i konkursen kunna göras gällande (art. 30).

För smärre konkurser, dervid anledning förekommer, att gäldenärens egendom icke i värde öfverstiger 300 pounds, är stadgad ett mera summariskt förfarande (art. 121, 122).

Det är onekligen en praktisk ande, som tryckt sin stämpel på denna nya engelska konkurslag. Endast erfarenheten kan lära, huruvida den klagan är verkligt berättigad, som redan låtit sig förspörja öfver de för konkursboen, särskildt de mindre, uppkommande kostnader, som äro förenade med den lagstadgade offentliga kontrollen.

Såsom framgår af den här ofvan lemnade redogörelse, är det ett utmärkande drag för den nya engelska konkurslagen, att den så att säga inordnat sätten att utom egentlig konkurs åstadkomma uppgörelse under det vid egendomsafträde till borgenärens förnöjande inträdande allmänna förfarandet. De förslag till ändring i vår konkurslag, som innehållas i den Kongl. proposition, hvilken är förut i detta utlåtande intagen, synas Utskottet gå i samma riktning samt kunna komma att, derest de varda antagna, på ett lyckligt sätt, låt vara inom konkursförfarandets rämnen, underlätta en lugn och därför i allmänhet mera fördelaktig afveckling af konkursgäldenärens affärsverksamhet.

Det Kongl. förslaget eger, framför motionärens, det företräde, att dess bestämmelser gälla lika beträffande hvar och en, som kommit på sådant obestånd, att han måste afträda sin egendom till sina borgenärens förnöjande. Det har ock derföre lättare låtit sig inordna i vår gällande konkurslags förutvarande, hit hörande bestämmelser. Motionärens förslag åter gäller endast *köpmän*. hvarmed härvidlag skulle förstås en hvar, enskild eller bolag, som idkar eller under loppet af minst ett år, innan

framställning om afveckling medelst administration gjordes, idkat sådan handel eller drifvit sådan rörelse, hvaröfver, enligt hvad särskildt är stadgadt, man är pliktig att föra handelsböcker. Vår tid är icke vän af speciallagstiftningar, och sådana böra äfven, enligt Utskottets tanke, der så ske kan, undvikas. De fördelar, hvilka med motionärens förslag afses, torde kunna i allt hufvudsakligt vinnas äfven på den af Kongl. Maj:ts anvisade väg, och enligt Kongl. Maj:ts förslag skulle dessa fördelar tillkomma *alla*, ej mindre t. ex. jordbrukaren, som icke är skyldig att föra handelsböcker, än den egentlige affärsmannen samt bådas borge-närer. Hvarken 1869 års eller 1883 års engelska konkurslag gör någon skilnad mellan köpmän och icke-köpmän; och om man än, säkerligen i många fall icke utan stora skäl, kan invända, att engelska förhållanden äro mycket skiljaktiga från våra, så torde det dock icke kunna jäfvas, att England är Europas förnämsta affärsländ, och att man följaktligen der, om någonstädes, kunde vänta att finna speciallagstiftning för köpmän i nu förevarande hänseende, derest öfver hufvud sådan speciallagstiftning skulle vara att eftersträfvä.

Utskottet har, på nu anförda skäl och under åberopande i öfrigt af hvad för den Kongl. propositionen blifvit i Statsrådet andraget, funnit denna proposition böra till sitt hufvudsakliga syfte vinna Riksdagens godkännande.

Beträffande det i propositionen i 9 § 3 mom. Konkurslagen upptagna stadgandet om eds afläggande delar emellertid Utskottet de betänkligheter, hvilka emot bibehållandet af de i nämnda moment i dess nuvarande lydelse föreskrifna edgångar samt emot utsträckning, på sätt föreslaget är, af de fall, i hvilka dylika böra ifrågakomma, blifvit inom Högsta Domstolen vid förslaget granskning derstädes yttrade af en ledamot, som anförde:

»Uti den föreslagna nya 9 § har upptagits enahanda bestämmelse om edgång af förrättningsman, som förefinnes i den nuvarande lydelsen af samma paragraf. Under de decennier, som förflutit efter det gällande konkurslag trädde i kraft, har emellertid en väsentlig förändring inträdt i det allmänna åskådningssättet i fråga om edgångs behöflighet och lämplighet i vissa fall. Den allmänna meningen synes numera med mycken styrka kräfva att ingen edgång införes eller någon redan påbjuden bibehålles, så vidt ej oafvisligt nödtvång föranleder dertill. Delande denna uppfattning, har jag derföre ansett mig böra äfven i förevarande fall tillse, huruvida den omnämnda edgången verkligen är af behovet påkallad. Dervid har jag kommit till den öfvertygelse att samma edgång, i likhet med de flesta andra löfteseder, som endast

innebära en i allmänna ordalag åtagen förpligtelse att redligt eller ordentligt fullgöra vissa åtagna bestyr, är helt och hållet öfverflödigt för den, som träder till uppdraget med redligt uppsåt, men deremot för den, hos hvilken redbar vilja saknas, betydelselös, då löftesbrottet icke är såsom mened straffbart enligt statens lagar. I hvilketdera fallet som helst äfventyrar man att edgången kommer att betraktas såsom en tom formalitet och till följd deraf, långt ifrån att lända till fromma för den borgerliga lagens helgd eller sann religiositet, snarare verkar till motsatsen deraf. Vid sådant förhållande föranlåtes jag hemställa, att, samtidigt dermed att en ny lydelse gifves åt förevarande paragraf i vissa delar, den nu föreskrifna edgången derur må helt och hållet uteslutas.

»Skulle en sådan åtgärd icke anses lämplig och edgången sålunda lemnas kvarstående, torde uppmärksamheten böra fästas derå, att gode män och sysslomän i konkurs i allmänhet icke hafva edgång sig ålagd och att följaktligen de gode män, som enligt förslaget skulle i förevarande fall förordnas af domstol eller domare, skulle underkastas en edgångspligt, som ej förefinnes för gode män, som väljas eller förordnas enligt konkurslagens 39 och 40 §§, äfvensom att edgångens fullgörande understundom kan medföra en omgång och tidsutdrägt, hvarigenom ändamålet med anordningen i viss mån förfelas.»

Under åberopande af hvad sålunda blifvit inom Högsta Domstolen uttaladt, och då det i öfrigt uti ifrågavarande moment innefattade särskilda lagstadgande om lika pligt och lika skydd för förrättningsman enligt denna paragraf, som enligt lag tillkommer dem, hvilka rättens ärenden gå, i Utskottets tanke är öfverflödigt, anser Utskottet sista momentet i 9 § 3 mom. Konkurslagen, sådant detta moment lyder enligt den Kongl. propositionen, böra ur lagförslaget uteslutas samt får följaktligen och på här ofvan andragna skäl hemställa,

1) att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förevarande proposition icke kan bifallas i oförändradt skick, må för sin del antaga följande:

Lag angående ändring i 9, 51 och 52 §§ Konkurslagen.

Härigenom förordnas, att nedaunnämnda paragrafer i Konkurslagen den 18 September 1862 skola erhålla följande förändrade lydelse:

9 §.

Vid konkursansökning foge gäldenär uppteckning å boets egendom och gäld, med uppgift å borgenärers namn och hemvist, så ock å de böcker och handlingar, som boet röra; och vare uppteckningen

med edsförpligtelse underskrifven. Är ej bouppteckning bifogad, eller uppstår konkurs i följd af borgenärs yrkande och aflemnar ej gäldenär vid förklarings afgifvande bouppteckning; varde, i stad af rätten och å landet af domaren, förordnande genast meddeladt magistratsperson, kronofogde, länsman, rättens betjent eller annan lämplig person att uppteckningen utan dröjsmål förrätta; och åligge gäldenären att allt, som till boet hör, under edsförpligtelse redligen uppgifva. Kan ej fullständig uppteckning genast ske, bör skriftlig uppgift å borgenärerne och deras hemvist rätten eller domaren ofördröjligen tillställas.

Då konkurs uppstått, varde förordnande genast meddeladt person, som nu nämnd är, att gäldenärs böcker och andra handlingar, som hans rörelse angå, under försegling sätta eller i förvar taga, så ock, der rätten eller domaren så nödigt anser, att låta konkursboets kända egendom under säker vård hållas och boets angelägenheter bevakas intilldess, såsom framdeles sägs, gode män utsedde blifvit. Är ej bouppteckning af gäldenären ingifven, varde förordnande, på sätt nyss nämndt är, alltid meddeladt. På yrkande af gäldenären eller någon af borgenärerne ege rätten eller domaren att, i stället för förordnande, hvarom nu är nämndt, uppdraga åt en eller flere skicklige män att boet jente de böcker och handlingar, som nämnda äro, omhändertaga och med den befogenhet, som tillkommer gode män, boet förvalta, intilldess gode män utsedde blifvit.

51 §.

Fast egendom må ej annorledes än å offentlig auktion säljas, der ej alla vid sammankomsten närvarande borgenärer, så ock gäldenären, dertill samtycka. Är sådan egendom för gäld intecknad, då må försäljning utom offentlig auktion ej ske, der ej de inteckningshafvare, hvilkas rätt må vara deraf beroende, bifall dertill lemnat; sker försäljningen å auktion, varde de inteckningshafvare, som kände äro, dertill kallade. Ej må å sådan auktion egendom säljas under inteckningarnes värde, sammanlagdt med det belopp, som med förmånsrätt framför desamma enligt lag bör ur egendomen utgå, der ej borgenärerne i den ordning 59 och 60 §§ stadga, så ock de inteckningshafvare, hvilkas rätt är deraf beroende, till den försäljning bifall lemna. Kan försäljning sålunda ej ske, ega borgenärerne hos vederbörande myndighet äska försäljning i den ordning, som om fast egendom, den der utmätt blifvit, särskildt är stadgadt.

Lös egendom må ej heller säljas annorledes än å auktion, den der blifvit lagligen kungjord, der ej borgenärerne i den ordning, som

i 59 och 60 §§ stadgas, besluta, att egendom eller någon del deraf må säljas under hand, samt rättens ombudsman efter gäldenärens hörande dertill lemna bifall. Lös egendom, deri borgenär har panträtt eller annan förmånsrätt, som endast i viss egendom gäller, må ej i något fall utan hans samtycke säljas utom auktion.

52 §.

Sedan afgjordt är, att ackord ej kommer till stånd, skall försäljning af boets egendom, så fort ske kan, ega rum, der ej borgenärerne besluta uppskof med försäljningen. Sådant uppskof må dock ej emot någon borgenärs eller gäldenärens vid sammankomst gjorda bestridande bestämmas till längre tid än ett år. Ej heller må sådant beslut lända till inskränkning i den rätt, i fråga om försäljning af egendom, som enligt lag tillkommer in-teckningshafvare eller borgenär, hvarom i 54 § sägs.

Väckes fråga om sådant uppskof, skola borgenärerne samman-kallas att öfver frågan besluta; skolande i kallelsen till borgenärs-sammanträdet utsättas, att dylik fråga å sammanträdet förekommer till afgörande;

samt

2) att Herr Wallenbergs motion ej må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 17 Mars 1885.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.

Reservation

mot Utskottets beslut rörande 9 § Konkurslagen:

af Herr *Bergström*, som ansett, att Utskottet bort tillstyrka bifall till den af Kongl. Maj:t föreslagna lydelsen af samma paragraf.
